

III

(Aktai, priimti remiantis ES sutartimi)

AKTAI, PRIIMTI REMIANTIS ES SUTARTIES V ANTRAŠTINE DALIMI

TARYBOS PAMATINIS SPRENDIMAS 2008/841/TVR

2008 m. spalio 24 d.

dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

dalyvavimą nusikalstamoje organizacijoje Europos Sąjungos valstybėse narėse baudžiamajam nusikaltimui ⁽²⁾.

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 29 straipsnį, 31 straipsnio 1 dalies e punktą ir 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

kadangi:

(1) Hagos programos tikslas yra pagerinti Sąjungos ir valstybių narių bendrą gebėjimą siekiant, be kita ko, kovoti su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu. Šio tikslo reikia siekti visų pirma suderinant teisės aktus. Reikia glaudesnio Europos Sąjungos valstybių narių bendradarbiavimo siekiant kovoti su nusikalstamų organizacijų keliama grėsme ir jų plėtimusi bei veiksmingai reaguoti į piliečių lūkesčius ir valstybių narių poreikius. 2004 m. lapkričio 4–5 d. Briuselio Europos Vadovų Taryba savo išvadų 14 punkte šiuo klausimu nurodo, kad Europos piliečiai tikisi, jog Europos Sąjunga, užtikrindama pagarbą pagrindinėms teisėms ir laisvėms, priims bendrą veiksmingesnį tarpvalstybinių problemų, pavyzdžiui, organizuoto nusikalstamumo, sprendimo būdą.

(2) 2004 m. kovo 29 d. Komunikate dėl priemonių, kurių reikia imtis kovojant su terorizmu ir kitokiomis sunkių nusikaltimų formomis, Komisija atkreipė dėmesį į tai, kad Europos Sąjungoje turi būti stiprinamos kovos su organizuotu nusikalstamumu priemonės, ir nurodė parengsianti pamatinį sprendimą, pakeičiantį 1998 m. gruodžio 21 d. Bendruosius veiksmus 98/733/TVR, prilyginančius

(3) Hagos programos 3.3.2. punkte sakoma, kad materialinės baudžiamosios teisės derinimu siekiama palengvinti nuosprendžių ir teismų sprendimų abipusį pripažinimą bei policijos ir teismų bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, ir tas derinimas yra susijęs su ypač sunkiomis tarpvalstybinio pobūdžio nusikalstamumo rūšimis, ir kad prioritetą turėtų būti teikiamas toms nusikalstamumo rūšims, kurios yra konkrečiai nurodytos sutartyse. Todėl visose valstybėse narėse turėtų būti suderintas nusikalstamų veikų, susijusių su dalyvavimu nusikalstamos organizacijos veikloje, sąvokos apibrėžimas. Taigi šis pamatinis sprendimas turėtų apimti nusikaltimus, kurie paprastai įvykdomi dalyvaujant nusikalstamoje organizacijoje. Be to, fiziniams ir juridiniams asmenims, įvykdžiusiems tokias nusikalstamas veikas arba už jas atsakingiems, turėtų būti numatytas tų veikų sunkumą atitinkančių bausmių skyrimas.

(4) Iš 2 straipsnio a punkto kylančios pareigos neturėtų pažeisti valstybių narių galimybės savo nuožiūra nusikalstamoms organizacijoms priskirti kitas asmenų grupes, pavyzdžiui, grupes, kurių tikslas nėra finansinė ar kitokia materialinė nauda.

(5) Iš 2 straipsnio a punkto kylančios pareigos neturėtų pažeisti valstybių narių galimybės savo nuožiūra nusikalstamos veiklos sąvoką aiškinti kaip realių veikų įvykdymą.

(6) Europos Sąjunga turėtų prisidėti prie reikšmingo darbo, kurį atliko tarptautinės organizacijos, ypač priimdamos Jungtinių Tautų Konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą (Palermo konvencija), kuri Tarybos sprendimu 2004/579/EB ⁽³⁾ buvo sudaryta Europos bendrijos vardu.

⁽¹⁾ Pagal neprivalomą konsultaciją pareikšta nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ OL L 351, 1998 12 29, p. 1.

⁽³⁾ OL L 261, 2004 8 6, p. 69.

- (7) Kadangi šio pamatinio sprendimo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl dėl veiksmo masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos bendrijos steigimo sutarties 5 straipsnyje, taikoma pagal Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnio 2 dalį, nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal proporcingumo principą šiuo pamatiniu sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (8) Šiame pamatiniame sprendime laikomasi pagrindinių teisių ir principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos 6 ir 49 straipsnių. Jokia šio pamatinio sprendimo nuostata nesiekia susilpninti ar apriboti nacionalines taisykles, susijusias su pagrindinėmis teisėmis ar laisvėmis, pavyzdžiui, su teise į tinkamą teismo procesą, teise streikuoti, susirinkimų laisve ir laisve jungtis į asociacijas, spaudos laisve ar laisve reikšti savo mintis ir įsitikinimus, įskaitant teisę steigti profesines sąjungas ir stoti į jas siekiant ginti savo interesus ir su ja susijusią demonstracijų laisvę.
- (9) Todėl Bendrieji veiksmai 98/733/TVR turėtų būti panaikinti,

PRIĖMĖ ŠĮ PAMATINĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame pamatiniame sprendime:

1. nusikalstama organizacija – struktūrą turintis susivienijimas, įkurtas per tam tikrą laikotarpį, susidedantis iš daugiau nei dviejų asmenų, sutartinai veikiančių siekiant vykdyti nusikalstamas veikas, už kurias baudžiama laisvės apribojimo arba laisvės atėmimo bausme, kurios ilgiausia trukmė yra bent ketveri metai, arba griežtesne bausme, ir kuriomis siekiama tiesiogiai arba tiesiogiai gauti finansinės ar kitokios materialinės naudos;
2. struktūrą turintis susivienijimas – susivienijimas, kuris sudarytas neatsitiktinai, siekiant nedelsiant įvykdyti nusikalstamą veiką, kurio narių pareigos nebūtinai turi būti formaliai nustatytos, ir kuriame nebūtinai narystės tęstinumas ar išvystyta struktūra.

2 straipsnis

Nusikalstamos veikos, susijusios su dalyvavimu nusikalstamos organizacijos veikloje

Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad vienas ar abu toliau išvardyti veiksmai, susiję su nusikalstama organizacija, būtų laikomi nusikalstamomis veikomis:

- a) asmens, kuris tyčia bei žinodamas nusikalstamos organizacijos tikslą ir apie bendrą jos organizacijos veiklą arba jos

ketinimą vykdyti konkrečias nusikalstamas veikas, aktyviai dalyvauja organizacijos nusikalstamoje veikloje, įskaitant informacijos teikimą ar materialių išteklių tiekimą, naujų narių verbavimą ir bet kokią jos veiklos finansavimo formą, žinodamas, kad dalyvaudamas prisidės prie organizacijos nusikalstamos veiklos, veiksmai;

- b) asmens veiksmai, kuriuos sudaro susitarimas su vienu ar daugiau asmenų, siekiant įvykdyti veiklą, jei įvykdžius tą veiklą ji prilygtų 1 straipsnyje minimų nusikalstamų veikų įvykdymui, net jei tas asmuo realiai nedalyvauja tos veiklos vykdyme.

3 straipsnis

Bausmės

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad:

- a) už 2 straipsnio a punkte nurodytą nusikalstamą veiką būtų baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios ilgiausia trukmė būtų bent nuo dvejų iki penkerių metų; arba
- b) už 2 straipsnio b punkte nurodytą nusikalstamą veiką būtų baudžiama tokios pačios ilgiausios trukmės laisvės atėmimo bausme kaip ir už nusikalstamą veiką, kurios siekiama tokiu nusikalstamu susitarimu, arba laisvės atėmimo bausme, kurios ilgiausia trukmė būtų bent nuo dvejų iki penkerių metų.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad faktas, jog 2 straipsnyje nurodytos nusikalstamos veikos, kurias nustatė ta valstybė narė, buvo įvykdytos veikiant nusikalstamoje organizacijoje, galėtų būti laikomas sunkinančia aplinkybe.

4 straipsnis

Ypatingos aplinkybės

Kiekviena valstybė narė gali imtis reikalingų priemonių užtikrinti, kad 3 straipsnyje nurodytos bausmės būtų sumažintos arba kad nusikaltusiam asmeniui nebūtų taikomos bausmės, jeigu jis, pavyzdžiui:

- a) atsisako savo nusikalstamos veikos; ir
- b) administracinėms arba teisminėms institucijoms suteikia informaciją, kurios jos kitaip nebūtų galėjusios gauti, padėdamas joms:
- i) užkirsti kelią nusikaltimui arba sušvelninti ar nutraukti jo padarinius;
  - ii) nustatyti ar nuteisti kitus nusikaltusius asmenis;
  - iii) surasti įrodymų;

- iv) atimti iš nusikalstamos organizacijos neteisėtai įgytus išteklius ar pajamas, gautas iš nusikalstamos veiklos; arba
- v) užkirsti kelią kitoms 2 straipsnyje nurodytoms nusikalstamoms veikoms.

5 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už 2 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, kurias jų naudai padarė asmuo, veikęs individualiai arba kaip tokio juridinio asmens struktūros narys ir užimantis to juridinio asmens struktūroje vadovaujančias pareigas, remiantis tuo, kad jis turėjo teisę:

- a) atstovauti juridiniam asmeniui;
- b) priimti sprendimus juridinio asmens vardu; arba
- c) vykdyti kontrolę juridinio asmens struktūroje.

2. Kiekviena valstybė narė taip pat imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn tuo atveju, kai 1 dalyje minimo asmens nepakankama priežiūra arba kontrolė leido jam pavaldžiam asmeniui įvykdyti 2 straipsnyje minimas nusikalstamas veikas šio juridinio asmens naudai.

3. Juridinių asmenų atsakomybė pagal 1 ir 2 dalis nekliaudžia išskirti baudžiamosios bylos fiziniams asmenims, įvykdžiusiems ar bendrininkavusiems vykdant 2 straipsnyje minimas nusikalstamas veikas.

4. Šiame pamatiniame sprendime „juridinis asmuo“ – bet koks subjektas, turintis teisinį subjektiškumą pagal taikytiną teisę, išskyrus valstybės ar valdžios funkcijas vykdančias viešąsias įstaigas bei viešąsias tarptautines organizacijas.

6 straipsnis

Sankcijos juridiniams asmenims

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn pagal 5 straipsnio 1 dalį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos, kurios apima baudžiamąsias arba ne baudžiamąjo pobūdžio baudas ir gali apimti kitas sankcijas, pavyzdžiui:

- a) teisės į valstybės teikiamas lengvatas arba pagalbą atėmimas;
- b) laikinas ar nuolatinis teisės verstis komercine veikla atėmimas;

c) teisminės priežiūros skyrimas;

d) teismo nutartis dėl jo likvidavimo;

e) laikinas ar galutinis įmonių, kurios buvo naudojamos nusikalstamai veikai įvykdyti, uždarymas.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn pagal 5 straipsnio 2 dalį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos arba priemonės.

7 straipsnis

Jurisdikcija ir patraukimo baudžiamojon atsakomybėn koordinavimas

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos jurisdikcija apimtų bent tuos atvejus, kuriais 2 straipsnyje minimos nusikalstamos veikos buvo įvykdytos:

a) visiškai ar iš dalies jos teritorijoje, neatsižvelgiant į tai, kur nusikalstama organizacija yra įsikūrusi ar vykdo savo nusikalstama veiklą;

b) jos piliečio; arba

c) tos valstybės narės teritorijoje įsikūrusio juridinio asmens naudai.

Jei 2 straipsnyje minimos nusikalstamos veikos yra įvykdytos už jos teritorijos ribų, valstybė narė gali nuspręsti netaikyti šio straipsnio b ir c punktuose išdėstytų jurisdikcijos taisyklių arba jas taikyti tik konkrečiais atvejais arba aplinkybėmis.

2. Jei 2 straipsnyje minima nusikalstama veika patenka į daugiau kaip vienos valstybės narės jurisdikciją ir jei bet kuri iš atitinkamų valstybių gali pagrįstai patraukti baudžiamojon atsakomybėn remdamasi tomis pačiomis aplinkybėmis, atitinkamos valstybės bendradarbiauja, kad nuspręstų, kuri iš jų nuskaltusius asmenis patrauks baudžiamojon atsakomybėn, siekdamos, jeigu įmanoma, sutelkti procesinius veiksmus vienoje valstybėje narėje. Todėl, siekdamos palengvinti teisminių institucijų tarpusavio bendradarbiavimą ir savo veiksmų derinimą, valstybės narės gali kreiptis į *Eurojust* arba į kitą Europos Sąjungoje įsteigtą įstaigą arba pasinaudoti joje nustatytais mechanizmais. Ypač atsižvelgiama į šiuos veiksnius:

a) kurios valstybės narės teritorijoje buvo įvykdytos nusikalstamos veikos;

b) kurios valstybės narės pilietis ar gyventojas yra kaltininkas;

c) kuri valstybė narė yra aukų kilmės valstybė narė;

10 straipsnis

Igyvendinimas ir pranešimai

d) kurios valstybės narės teritorijoje buvo surastas kaltininkas.

1. Valstybės narės imasi reikalingų priemonių, kurios, įsigaliojusios iki 2010 m. gegužės mėn., įgyvendina šio pamatinio sprendimo nuostatas.

3. Valstybė narė, kuri pagal savo teisę dar neišduoda ir neperduoda savo piliečių, imasi reikalingų priemonių nustatyti savo jurisdikciją 2 straipsnyje minimoms nusikalstamosioms veikoms ir, prireikus, už jas traukti baudžiamojon atsakomybėn, kai tokias nusikalstamas veikas įvykdo jos piliečiai už jos teritorijos ribų.

2. Valstybės narės iki 2010 m. gegužės mėn. Tarybos Generaliniam sekretariatui ir Komisijai perduoda nuostatų, perkeliančių į jų nacionalinę teisę joms pagal šį pamatinį sprendimą nustatytas pareigas, tekstą. Remdamasi naudojant šią informaciją parengtu pranešimu ir rašytiniu Komisijos pranešimu, Taryba iki 2012 m. lapkričio mėn. įvertina, koku mastu valstybės narės įgyvendino šio pamatinio sprendimo nuostatas.

4. Šis straipsnis apima ir jurisdikciją baudžiamosiose bylose, kurias valstybė narė nustato pagal savo nacionalinės teisės aktus.

8 straipsnis

Reikalavimo aukoms pateikti skundą ar kaltinimą nebuvimas

11 straipsnis

Teritorinis taikymas

Valstybės narės užtikrina, kad 2 straipsnyje minimų nusikalstamų veikų tyrimas ar traukimas už jas baudžiamojon atsakomybėn nepriklausytų nuo asmens, nukentėjusio nuo veikos, pateikto skundo ar kaltinimo bent tais atvejais, kai tos veikos buvo įvykdytos tos valstybės narės teritorijoje.

Šis pamatinis sprendimas taikomas Gibraltarui.

12 straipsnis

Įsigaliojimas

9 straipsnis

Esamų nuostatų panaikinimas

Bendrieji veiksmai 98/733/TVR panaikinami.

Šis pamatinis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priemonėse, priimtose pagal Europos Sąjungos sutarties VI antraštinę dalį ir Europos bendrijos steigimo sutartį, esančios nuorodos į Bendruosiuose veiksniuose 98/733/TVR apibrėžtą dalyvavimą nusikalstamos organizacijos veikloje laikomos nuorodomis į šiame pamatiniame sprendime apibrėžtą dalyvavimą nusikalstamos organizacijos veikloje.

Priimta Liuksemburge, 2008 m. spalio 24 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

M. ALLIOT-MARIE